

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

**„Natura 2000 területek a nemzeti park
igazgatóságok természetvédelmi kezelésében”**

**„Natura 2000 területek bemutatása, ökoturisztikai jelentősége”
ökoturisztikai és természetvédelmi szakmai konferencia**

Eger, Eszterházy Károly Egyetem, 2017. június 30.

Érdiné Dr. Szekeres Rozália
főosztályvezető

Egy kis történeti áttekintés...

Natura 2000 hálózat =
A Különleges Madárvédelmi Területek és a
Különleges Természetmegőrzési Területek
együttes hálózata

Részlet az EU csatlakozási dokumentumból

„Chapter 22: Environment

Nature protection

[A TÉMA/FELADAT KONKRÉT MEGNEVEZÉSE A MONITORING JELENTÉSBEN ÍRTAK ALAPJÁN] „In order to complete preparations for membership, enhanced efforts are required to align with the acquis in the area of nature protection, to prepare the lists of proposed nature protection sites and special bird protection areas, to complete consultations and to strengthen the administrative capacity.”

[A 2003. SZEPTEMBER VÉGE ÓTA AZ ADOTT TÉMÁBAN MEGTETT KONKRÉT JOGHARMONIZÁCIÓS ÉS INTÉZMÉNYFEJLESZTÉSI LÉPÉSEK ISMERTETÉSE.]

Codification of the draft government decree on the Natura 2000 network was completed on 9th October 2003, it is being under inter-ministerial professional technical conciliation procedure. Annexes of the government decree will declare the special protection areas as well as proposed sites of community interest with land-registry numbers. Collection of land-registry numbers for proposed Natura 2000 sites is under way with the help of the Institute of Geodesy and Remote Sensing and will be finished in the course of January 2004December 2003. The administrative conciliation procedure of the government decree is planned to start in January 2004.

Részlet az EU csatlakozási dokumentumból NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁGOK

„Based on the proposal of **national park directorates** the list of proposed sites of community interest was finalised with the help of the Natura 2000 Advisory Council on 26th September 2003, and it contains 488 sites. Based on a PHARE project and on the proposal of the **ten National Park Directorates** the list with 51 SPA sites have been finalised. The final adjustment of boundaries to the land-registry numbers is under way.

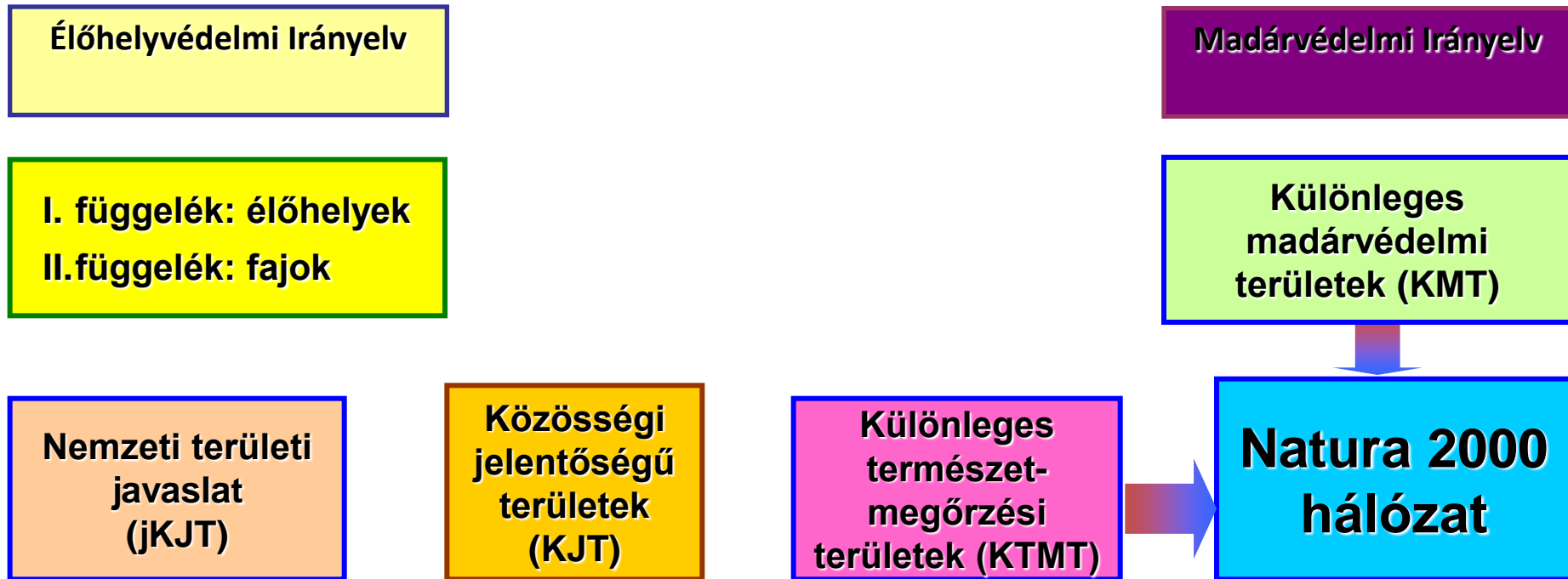
In order to ensure the consultation of stakeholders **the National Park Directorates** are ordered to send the list of proposed Natura 2000 sites **to the notary** of the competent local government. The notary is responsible to announce publicly the proposed Natura 2000 sites. The announcement contains the name and type (SPA or pSCI) of the Natura 2000 sites, list of species and habitats for which the sites was designated, the map of the sites at least at a 1:100 000 scale and the official notice how to make comments. **Objections or remarks are to be addressed to the notary who then forwards the compiled petitions to the national park directorates...**”

„...**there is need for further staff in** the national park directorates and in the ministry (ecological officers, biologists, GIS experts, and more rangers etc.) because the designation and management of Natura 2000 Network means extraordinary high load of work and the present staff works overtime to fulfill the tasks according schedule.

The need for further 120 rangers and 22 officials is still valid.....”

Natura 2000 hálózat =

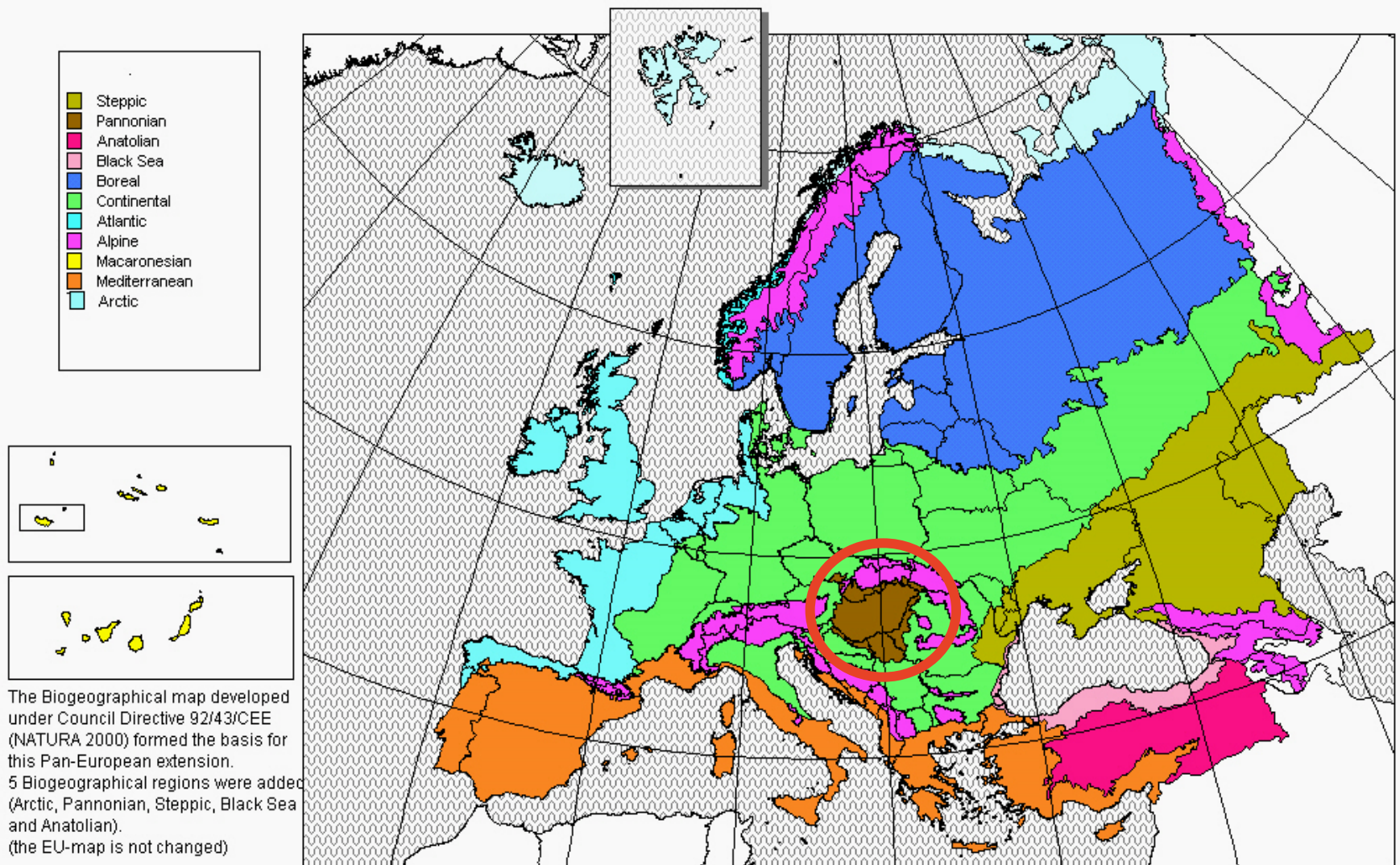
A Különleges Madárvédelmi Területek és a Különleges Természetmegőrzési Területek együttes hálózata

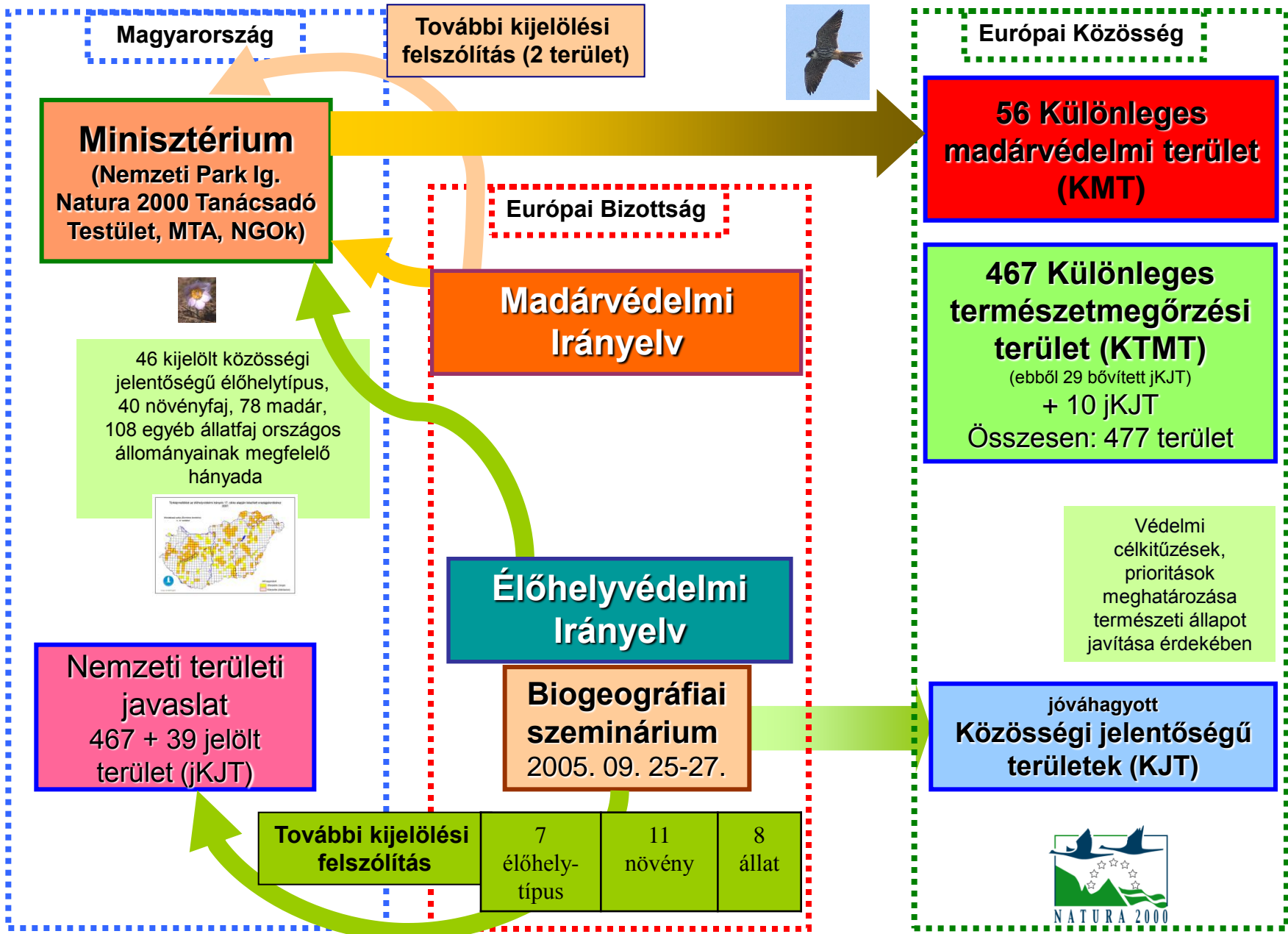

Emerald Network of Areas of Special Conservation Interest

Extention of the Biogeographical Regions map of NATURA 2000 to Pan-Europe

Revision as notified by the Standing Committee of the Bern Convention: November 2001

Pannon biogeográfiai szeminárium 2005.

A nemzeti park igazgatóságok átfogó feladatai (Natura 2000 területhez kapcsolhatóan)

Ellátja

- a Natura 2000 területek és közösségi jelentőségű értékek természetvédelmi kezelésével kapcsolatos feladatokat
- a vagyonkezelői feladatokat az állami tulajdonban lévő értékek esetében
- körzeti erdő- és vadgazdálkodási tervek előkészítését
- a természetvédelmi kutatással kapcsolatos feladatokat
- az élőhelyek kialakításával és fenntartásával kapcsolatos feladatokat
- a sérült, károsodott élőhelyek helyreállításával, rehabilitációjával kapcsolatos feladatokat

Véleményezi a kiemelt térségre és a megyére készülő területfejlesztési koncepciót és programot, valamint területrendezési tervet, továbbá a településrendezési eszközöket

Együttműködik a természetvédelemmel foglalkozó kezelő szervezetekkel

Segítséget nyújt az önkormányzatok munkájához

Forrás: 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet

A nemzeti park igazgatóságok feladatai a Natura 2000 hálózat kapcsán

- A területek kijelölése, szakmai lehatárolása (lezárult)
- Helyrajzi számos listák összeállítása (lezárult)

2011.

JÓ ÉV:

- **Eredményes EU elnökség**
- **Az Európai Bizottság lezárta a NATURA 2000 hálózat kijelölését MO-ra**

Természetvédelmi Igazgatók ülése 2011. Balatonfüred

The area values of the Natura 2000 barometer are calculated from the spatial data while the number of sites are calculated from the descriptive data, as reported by the EU Member States.

Release version:

End2015 --- 2016-02-03

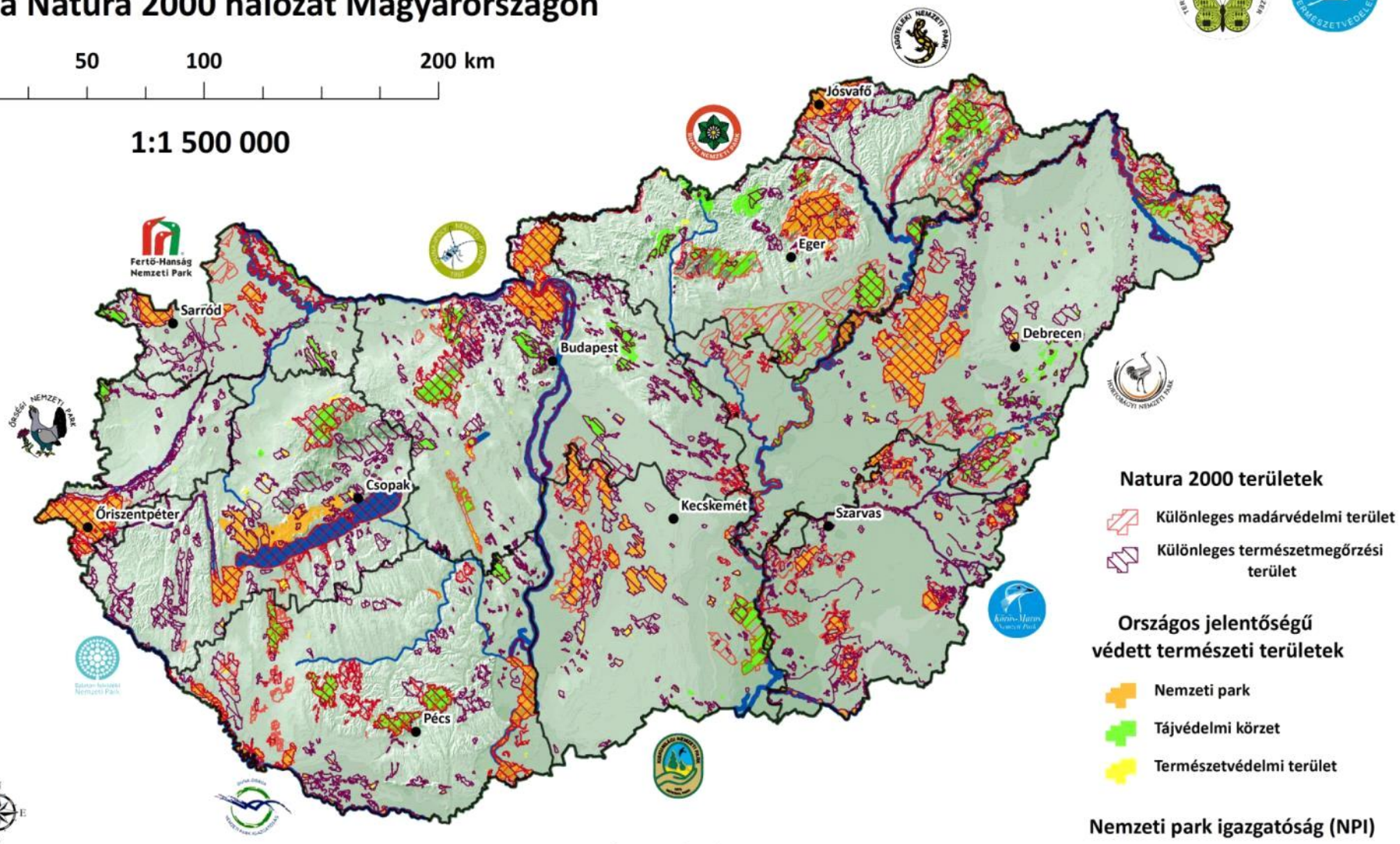
	Natura 2000 area data per EU Member State (in km ²)														Proportion European land area of		
	land area in km ² (Europ. part)	Number of sites			Terrestrial			Marine			Total (terrestrial + marine)			Member State covered by :			
		SCI	SPA	N2K	SCI	SPA	N2K	SCI	SPA	N2K	SCI	SPA	N2K	SCI	SPA	N2K	
Austria	83859	247	99	294	9191	10169	12691	0	0	0	9191	10169	12691	10,96%	12,13%	15,13%	
Belgium	30528	281	255	310	3277	3181	3887	1128	318	1271	4404	3500	5158	10,73%	10,42%	12,73%	
Bulgaria	110910	234	119	340	33258	25226	38222	2482	550	2827	35740	25776	41048	29,99%	22,74%	34,46%	
Cyprus	5736	40	30	63	752	1534	1653	131	110	131	883	1644	1784	13,11%	26,74%	28,82%	
Czech Republic	78866	1075	41	1116	7856	7035	11061	0	0	0	7856	7035	11061	9,96%	8,92%	14,03%	
Germany	357031	4557	742	5206	33514	40248	55170	20938	19718	25603	54451	59966	80773	9,39%	11,27%	15,45%	
Denmark	43093	261	113	350	3178	2605	3594	16492	12184	19053	19670	14789	22647	7,37%	6,05%	8,34%	
Estonia	45226	542	66	568	7785	6182	8083	3884	6480	6754	11669	12662	14837	17,21%	13,67%	17,87%	
Spain	504782	1467	644	1863	117395	100972	137757	54874	52060	84386	172268	153032	222142	23,26%	20,00%	27,29%	
Finland	338145	1721	468	1865	48556	24655	48847	6800	6425	7140	55357	31080	55988	14,36%	7,29%	14,45%	
France	549192	1364	392	1756	47666	43544	69974	27919	35543	41703	75585	79087	111677	8,68%	7,93%	12,74%	
Greece	131940	241	202	419	21388	27622	35747	6689	1905	7199	28078	29527	42946	16,21%	20,94%	27,09%	
Croatia	56594	741	38	779	16040	17034	20704	4668	1112	4986	20708	18146	25690	28,34%	30,10%	36,58%	
Hungary	93030	479	56	525	14442	13747	19949	0	0	0	14442	13747	19949	15,52%	14,78%	21,44%	
Ireland	70280	430	165	595	7164	4312	9227	9786	1584	10259	16950	5895	19486	10,19%	6,14%	13,13%	
Italy	301333	2314	610	2589	42827	40108	57172	5734	4005	6793	48561	44113	63965	14,21%	13,31%	18,97%	
Lithuania	65301	410	84	485	6138	5529	7938	527	1056	1310	6665	6586	9248	9,40%	8,47%	12,16%	
Luxembourg	2597	48	18	66	416	418	702	0	0	0	416	418	702	16,02%	16,10%	27,03%	
Latvia	64589	329	98	333	7421	6609	7446	2664	4280	4387	10085	10889	11833	11,49%	10,23%	11,53%	
Malta	316	32	13	39	41	13	41	192	3	192	233	17	234	12,97%	4,11%	12,97%	
Netherlands	41526	139	76	194	3135	4766	5518	11676	5736	11797	14810	10502	17315	7,55%	11,48%	13,29%	
Poland	312685	849	145	987	34187	48394	61165	4339	7223	7236	38526	55617	68401	10,93%	15,48%	19,56%	
Portugal	91990	106	62	165	15680	9204	19010	24101	8747	31885	39781	17952	50895	17,05%	10,01%	20,67%	
Romania	238391	383	148	531	39765	35348	53781	1703	1630	1894	41469	36978	55674	16,68%	14,83%	22,56%	
Sweden	414864	3986	544	4082	54745	25330	55250	9258	4744	9328	64003	30075	64578	13,20%	6,11%	13,32%	
Slovenia	20273	323	31	354	6636	5068	7674	4	10	11	6640	5078	7684	32,73%	25,00%	37,85%	
Slovakia	48845	473	41	514	5837	13106	14442	0	0	0	5837	13106	14442	11,95%	26,83%	29,57%	
United Kingdom	244820	654	272	924	13103	16022	20901	67087	12029	74205	80190	28051	95106	5,35%	6,54%	8,54%	
EU28	4346742	23726	5572	27312	601393	537981	787606	283076	187452	360350	884469	725433	1147956	13,84%	12,38%	18,12%	

Az országos jelentőségű védett természeti területek és a Natura 2000 hálózat Magyarországon

0 50 100 200 km

1:1 500 000

Natura 2000 területek

- Különleges madárvédelmi terület
- Különleges természetmegőrzési terület

Országos jelentőségű védett természeti területek

- Nemzeti park
- Tájvédelmi körzet
- Természetvédelmi terület

Nemzeti park igazgatóság (NPI)

- NPI székhely
- NPI működési területe

Szerkesztette:
FM - Természetmegőrzési Főosztály

A MAGYAR ÁLLAMI TERMÉSZETVÉDELMI HIVATALOS HONLAPJA
www.termeszetvedelem.hu
 TERMÉSZETVÉDELMI INFORMÁCIÓS RENDSZER
geo.kvvm.hu/tir

A Natura 2000 hálózat számokban

479 különleges természet-megőrzési terület: **1,44 millió ha**

56 különleges madárvédelmi terület : **1,37 millió ha**

A két területtípus közötti átfedés: **41%**

Védett természeti területen kívüli terület: **1,2 millió ha**

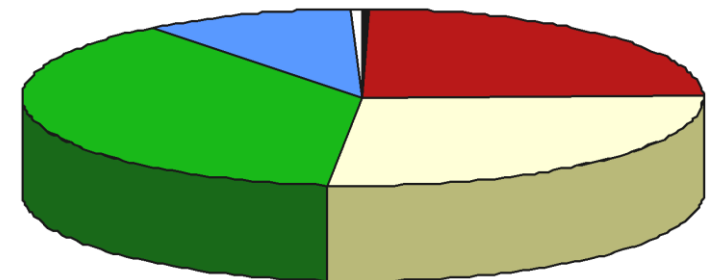
Összes kiterjedés: **1,99 millió ha**

Magyarország területének **21,4%-a**

A védett területek 91,26 %-a

Natura 2000 területen helyezkedik el

Natura 2000 területek felszínborítás szerinti megoszlása Magyarországon

- Mesterséges felszínek
- Szántó
- Gyeppek
- Erdők
- Vizes területek és vízfelületek
- Szőlő, gyümölcs

A terület-kijelölés alapjául szolgáló fajok és élőhelyek Magyarországon

Különleges madárvédelmi területek

a madárvédelmi irányelv I. mellékletén szereplő
195 fajból hazánkban:

78 rendszeresen előforduló,

23 nagy tömegben átvonuló madárfaj

Különleges természet-megőrzési területek

az élőhelyvédelmi irányelv II. mellékletén szereplő

218 élőhely-típusból hazánkban: 46 (20*),

302 állatfajból 105 (7*),

573 növényfajból (450+123) 37 (7*).

Natura 2000 területek megoszlása nemzeti park igazgatóságokként

Nemzeti Park Igazgatóság:	Natura 2000 terület (ha)
Aggteleki	181 303
Balaton-felvidéki	252 193
Bükk	255 799
Duna-Dráva	202 449
Duna-Ipoly	267 608
Fertő-Hanság	88 206
Hortobágyi	358 809
Kiskunsági	168 142
Körös-Maros	146 952
Őrségi	73 505
ÖSSZESEN:	1 994 966

A nemzeti park igazgatóságok feladatai a Natura 2000 hálózat kapcsán

- A területek adatlapjainak (SDF) kitöltése, éves frissítése
- EU országjelentésekhez adatszolgáltatás, szakmai támogatás
- Natura tervek fenntartási tervek készítésének koordinálása
- Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése
- Hatóságok szakmai támogatása
- Tájékoztatás, szemléletformálás

Natura 2000 fenntartási tervek

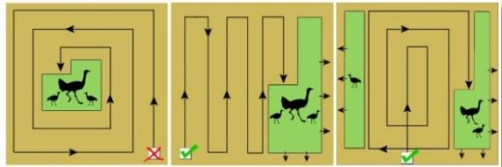
CÉL: Az élőhelyvédelmi irányelv előírásainak, valamint az uniós és hazai biodiverzitás stratégia célkitűzéseinek teljesítése - **valamennyi különleges természetmegőrzési terület fenntartási tervének elfogadása 2020-ig**

- A tervek **stratégiai dokumentumok** – a területkijelölést megalapozó közösségi jelentőségű értékek **hosszú távú megőrzését biztosító természetvédelmi célkitűzések és intézkedések.**
- **Nyílt tervezési folyamat** – érintettekkel való egyeztetés, helyi adottságokhoz igazodó intézkedési javaslatok.
- A terveket **Szakmai Bizottságot fogadja el** (tagjai: FM érintett főosztályai, Miniszterelnökség, nemzeti park igazgatóságok, civil szervezet).
- **Elfogadott tervek nyilvánossá tétele** az igazgatóságok és a természetvédelem hivatalos honlapján.

Natura 2000 fenntartási tervek

Tervkészítés állása és ütemezése:

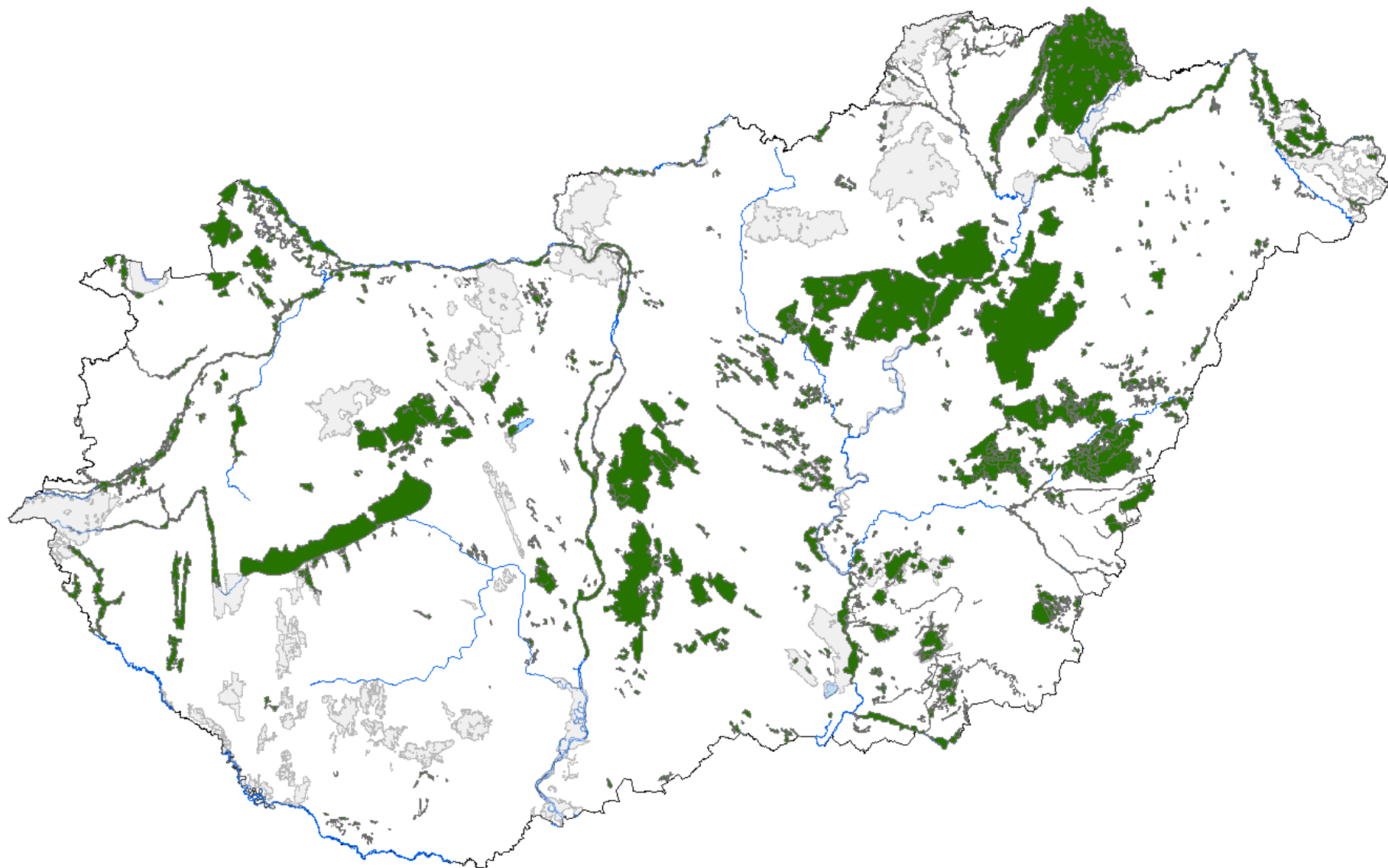
Nemzeti Park Igazgatóság	Natura terv	
	jóváhagyott terv (db terület)	jóváhagyott (% terület)
Aggteleki	16	53,33
Balaton-felvidéki	28	42,42
Bükk	23	35,94
Duna-Dráva	14	21,21
Duna-Ipoly	44	74,14
Fertő-Hanság	9	60,00
Hortobágy	92	70,00
Kiskunsági	28	62,22
Körös-Maros	25	66,67
Őrségi	6	40,00
összesen:	285	54,29

Jóváhagyásra vár 2016-ban 56 nemzeti forrásból és 13 pályázati forrásból elkészült terv.

2020-ig ütemezetten évi kb. 50 terv készítése.

Jóváhagyott Natura 2000 fenntartási tervvel rendelkező területek

**A Natura 2000 területek „haszna és
szolgáltatása”,
avagy:
a csatlakozás utáni stratégiai célok
megvalósulása**

A Natura 2000 területek „haszna/szolgáltatása”

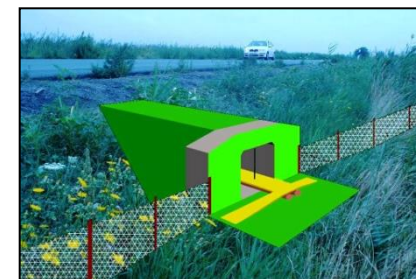
- Natura 2000 területekhez kötődő támogatások:
 - Horizontális gyep – 69 EUR
 - Erdőterületen történő gazdálkodáshoz – max. 230 EUR
 - Számos jogcímnél a pontosításnál előnyt jelent a Natura 2000 terület
- Közvetlen és közvetett munkahelyteremtés
- Turisztikai potenciál növekedése
- Biológiai sokféleség védelme

Natura 2000 területek megőrzése

Nemzeti park igazgatóságok fejlesztései

- **2007-2013:** Környezet és Energia Operatív Program (KEOP); Közép-Magyarország Operatív Program (KMOP)
- **2014-2020:** Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP), Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP)

	Projektek db.	Forrás (Mrd. Ft)	Célterület (ha)
Élőhely-rekonstrukció	96	36,26	107 734
Kezelési infrastruktúra	42	11,28	72 123
Komplex projektek: rekonstrukció, kezelési infrastruktúra	16	7,81	36 193
Fajmegőrzés	16	4,42	0
Natura 2000 Bemutató	14	5,15	0
ÖSSZESEN	184	64,92	216 050

Natura 2000 területek megőrzése

Nemzeti park igazgatóságok fejlesztései

Élőhely-rekonstrukció:

Inváziós fajok visszaszorítása, élőhelyek vízháztartásának javítása, szukcessziós folyamatok lassítása, megállítása, szántók visszagyepesítése stb.

Fajmegőrzési beavatkozások:

Elektromos szabadvezeték szigetelése, földkábelrel történő kiváltása; közúti kétéltű átjárók és terelőfalak építése; denevérházak kihelyezése; barlangbejáratok denevérbarát lezárása stb.

**Natura 2000
területek és
védett
természeti
területek**

Kezelési infrastruktúra fejlesztése:

Gyep- és erdőkezeléséhez szükséges eszközök beszerzése, a legeltetéssel történő kezelés feltételeinek megteremtése (pl. istálló, nyári szállás, villanypásztor) stb.

Bemutatói infrastruktúra fejlesztése:

Natura 2000 bemutatóhelyek és információs pontok hálózatának kiépítése; szemléletformálási akciók stb.

A Nemzeti Parki Termékek „Natura 2000 termékek” is

- Származás: védett természeti terület vagy Natura 2000 terület
- Helyi nyersanyagokból
- Nem tájidegen, termőhely-idegen növény vagy állat származéka.
- Természeti, táji és kulturális sajátosságokat visel
- Helyi hagyományok és helyi sajátosságok őrzői
- Pályázó tevékenysége mintaértékű legyen

- 2016-ban már több, mint 600 védjegyes termék/szolgáltatás elérhető
- Ennek több, mint 50 %-a Natura 2000 területhez kötődik

- Húsok, szalámik, kolbászok
- Sajtok
- Méz, lekvár
- Pálinka, sör
- Kézműves termékek
- Szálláshelyek

Natura 2000 díj

A díj a Natura 2000 hálózat irányításában és előmozdításában, valamint a Natura 2000 és az európai polgárok számára nyújtott előnyei ismertségének növelése terén elért kimagasló eredményeket hivatott elismerni.

A Natura 2000-hez kapcsolódó tevékenységekben részt vevő bármely jogi személy nevezhet a díjra az öt kategória egyikében (természetvédelem, kommunikáció, határon átnyúló kezdeményezés,

Az idei pályázati felhívás 2017. szeptember 29-én zárul.

<https://www.adelphi.de/en/news/apply-now-european-natura-2000-award-2018>

27 000 Natura terület, 18% az EU szárazföldi területeinek, 6 %-a az EU tengeri területeinek:

1,7-2,5%-a az EU GDP-nek a Natura területek ökoszisztéma-szolgáltatása (szénmegkötés, víztisztítás, pollináció és turizmus)

Forrás: EU Natura award

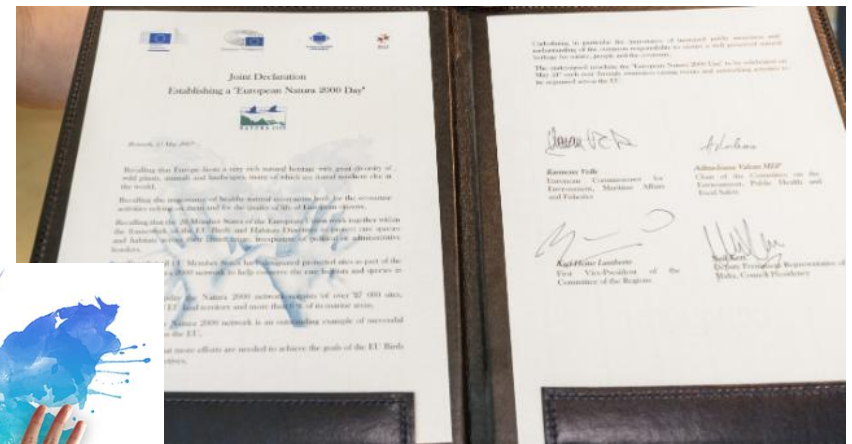

Európai Natura 2000 Nap

Az Európai Natura 2000 nap 1992. **május 21**-éhez kötődik, amikor az EU élőhelyvédelmi irányelvét és a LIFE programot is jóváhagyták.

A 25. évforduló keretében az Európai Bizottság, az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa továbbá a Régiók Tanácsa a közös deklarációt írt alá, melyben ezt a napot az „Európai Natura 2000 nap”-nak jelölték ki.

E napon számos országban színes programokkal ünneplik az eseményt.

Köszönöm szíves figyelmüket!